

Information om Rovdjursfrågor - ett föredrag om med fokus på
Varg

Daniel Mallwitz, Länsstyrelsen i Västmanlands avdelning för
naturvård

Föredrag vid föreningen Viby I Utvecklings årsmöte 2018-03-13

Daniel inledd sitt föredrag med tre områden som han inte vill diskutera och att vi ska vara överens om det

- Rovdjurens vara / inte vara
- Rovdjurspolitiken
- Hur många rovdjur det ska finnas

Daniel är inventeringsansvarig för rovdjur i Västmanland

De rovdjur som avses är de 5 stora och har sitt ursprung i att de skadar rennäringen

- Brunbjörn (*Ursus arctos*)
- Varg (*Canis lupus*)
- Järv (*Gulo gulo*)
- Lo (*Lynx lynx*)
- Kungsörn (*Aquila chrysaetos*)

Av dessa är det endast järv som inte finns i Västmanland men så nära som 5 mil utanför länet.

I appen Skandobs touch kan man rapportera i fält och se vad andra personer har sett. Appen är kopplad till <https://www.skandobs.se/>, det skandinaviska rapporteringssystemet för björn, järv, lodjur och varg.

På hemsidan <http://www.rovbase.se/> finns all information om DNA, spårning, licensjakt mm

Vid observationer bör de dokumenteras med bild där det är viktigt att lägga till en måttskala som referens.

Observationer som inte rapporteras in kommer givetvis inte att finnas med i någon redovisning!

Ämnet Varg

Daniel visade vilka färger vargar kan ha - i Sverige nästan alla utom svart. Dessutom hur man ska se skillnad på vuxen och valp upp till ett år som har en ljusare kind. Den amerikanska vargen kallas grey wolf.

Varje år genomförs varg-inventering för

- Revirmakerande par
- Familjegrupp (flock)

men inte för enstaka vargar

Varje vargrevir tar lika mycket älg oavsett storleken på reviret och antal familjemedlemmar

Identifiering av vargrevir genomförs med DNA och inte kameror (kan inte känna igen individer).

Daniel visade bild på en varg som byter till sommardräkt - kan förväxlas med skabb.

Spåravtrycket för varg är samma som för hundar men skiljer sig i storlek.

Revirmarkering vid vägsäl o dyl. Kissar högt som verkar vara status/makt för vargar. Valpar kissar nedåt.

250-300 prover tas varje år och kan vara från avföring, urin, hår och saliv (Vid bettet mot angripet djur)

I Västmanland finns 6 rovdjursbevakare varav Bertil Persson är en.

En sammanställning genomförs varje år separat för Västmanland.

I Västmanland finns 2017/18 fem revir. Daniel beskrev sedan vad som hänt inom närbelägna reviret Aspafallet och ett nytt revirmarkerande par i Medåkerstrakten - de vargar som bl a har blivit sedda här i Viby. Byte av partner beskrevs ingående (som för tankarna till en TV-såpa). Båda parens tikar har löpt under hösten vilket kan ge upphov till en ny vargfamilj m valpar till våren.

Vargen har sin lya i klippterräng med bra uppsikt och tillgång till vatten. De har flera lyor och byter vid störningar.

Daniel ställde sen frågor om antalet varg- och lo-angrepp på tamdjur (Ej ren) i Sverige under förra året och vi åhörare fick gissa.

Rätt svar är 36 vargangrepp (där bl a 134 får dödades) och 104 lodjursangrepp (Fler eftersom lo har en mycket större spridning). Lo är dessutom svåra att stängsla ut. En ko och två shetlandshästar har också blivit angripna.

Hur ser man att det är ett vargangrepp? Hals och baklår angrips med bett - ej skärsår. Nordamerikaälgen är större och starkare än vår älg och kan därför försvara sig bättre.

Vad göra vid ett angrepp?

- Ring Lst - inte polisen - finns nödnummer
- Avliva skadade djur
- Tillkalla ev veterinär
- Täck gärna över för skydd mot räv, korp etc
- INGEN HUND I HAGEN!
- Undvik att flytta döda djur

Vad göra vid §28 (Rätten att skydda sina djur)

- Flytta inte det skjutna djuret. Täck över om vädret är dåligt
- Ring Lst - inte polisen
- Låt platsen vara orörd (om möjligt)

Förebygga skador på tamdjur (främst får)

- Nattintag
- Bra stängsel
- Ökad tillsyn
- Ljud- och ljusskrämmor
- Boskapsvaktande hund

Stängseltyper som kan ge bidrag visades. Dessa stängsel är inte bra för hästar.

Viktigast är att stängslet sluter tätt mot marken - den vanligaste vägen en varg kommer in i ett hägn.

Hur förebygga skador på hund?

- koppel
- vargpingla
- skyddsväst
- uppsyn

Därefter fick åhörarna ställa frågor som mest handlade om hur man ska skydda hästar och vad man gör om man med hund i koppel möter en varg (Visa att du som människa också finns - vargen koncentrerar sig helt på hundarna - kasta något, skrik eller skaffa ett överfallslarm).

Daniel hade också med sig ett antal foldrar som han delade ut - *MÄNNISKOR OCH VILDA DJUR - Svaren på de vanligaste frågorna om vilda djur i vår närhet* - utgiven av Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Vi avtackade Daniel för sitt intressanta föredrag med en applåd samt med en fågelholk vilket han uppskattade mycket.

Sammanställt av Lars Karlsson - en av åhörarna.